

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Justitiedepartementet

Yttrande över Justitiedepartementets förslag av promemorian Digital ingivning av årsredovisningar

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Det är i dag möjligt för de allra flesta aktiebolag att ge in sin årsredovisning och revisionsberättelse till Bolagsverket i ett elektroniskt format i stället för på papper. I promemorian föreslås att det ska bli obligatoriskt med sådan digital ingivning för dessa företag. Enligt förslaget undantas de börsnoterade bolagen och andra företag som tillämpar den internationella normgivningen (IFRS¹) från obligatoriet. Inte heller så kallade finansiella företag och försäkringsföretag omfattas. Förslaget innebär att ett krav på digital ingivning kommer att gälla för uppskattningsvis mer än 95 procent av samtliga aktiebolag.

Regeringen har uttalat att det långsiktiga målet är att digital ingivning ska vara obligatoriskt. Utredningen har därför haft i uppdrag att

- ta ställning till hur en skyldighet att upprätta och ge in års- och koncernredovisningar i ett elektroniskt format bör utformas och vilka företag som bör omfattas,
- bedöma när en skyldighet att upprätta och ge in års- och koncernredovisningar i ett elektroniskt format lämpligen kan börja gälla,
- bedöma frågor om ansvaret för uppgifter i årsredovisningen som kan aktualiseras av användningen av det elektroniska formatet, och
- föreslå de författningsändringar som behövs.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2025.

Om det finns särskilda skäl, ska Bolagsverket efter ansökan få besluta om undantag från kravet på elektronisk överföring och elektronisk underskrift. Det ska inte tas ut någon avgift för en sådan ansökan.

Om aktiebolaget inte ger in redovisningshandlingarna på föreskrivet sätt, ska Bolagsverket kunna besluta om förseningsavgift.

---

¹ IFRS står för International Financial Reporting Standards och är en internationell standard för redovisning av företags och organisationers ekonomi. IFRS regleras av International Accounting Standards Board. IFRS utgår från ett principbaserat synsätt som ger företagen möjlighet att verksamhetsanpassa sina finansiella rapporter.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Regeringen beslutade den 22 december 2021 att ge en särskild utredare i uppdrag att överväga och föreslå åtgärder som bland annat syftar till att motverka att aktiebolag och andra företag används för att begå brott och andra oegentligheter. En av frågorna i utredningens uppdrag gäller ingivning av års- och koncernredovisningar i elektroniskt format. Uppdraget i nämnda del redovisas – i enlighet med direktiven – separat i form av remitterad promemoria. Det uppges att utredningen i denna promemoria föreslår att det stora flertalet aktiebolag ska överföra sina redovisningshandlingar till Bolagsverket elektroniskt i stället för att ge in dem på papper. Förslaget syftar till att effektivisera myndigheters och näringslivets informationshantering och på sikt minska företagets börda att lämna uppgifter. Genom ett system med digital inlämning av års- och koncernredovisningar samt revisionsberättelser är målsättningen att finansiell information i förlängningen endast ska behöva rapporteras en gång och sedan kunna återanvändas av myndigheter och andra intressenter.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en tydlig beskrivning av vad som har föranlett förslaget.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I remissen uppges att regeringen har uttalat att det långsiktiga målet är att digital ingivning ska vara obligatoriskt.

Det uppges att utredningens uppdrag bygger på att det ska bli obligatoriskt med digital ingivning. Som direktiven är formulerade ska ställningstaganden och bedömningar göras beträffande företagets års- och koncernredovisningar. Utredningen har utgått från att även revisionsberättelsen i förekommande fall ska ges in i samma format. I annat fall skulle det inte bli fråga om en sådan digital process som eftersträvas. Vidare uppges att den tekniska lösningen för den elektroniska överföringen har tagits fram och valts ut i ett tidigare skede. Det ingår inte i utredningens uppdrag att utvärdera den eller att överväga och föreslå någon annan modell för ingivningen. Det ligger således inte inom ramen för utredningens uppdrag att överväga om det, vilket har förordats från vissa håll, som ett alternativ till sådan digital ingivning som uppdraget avser i stället borde vara möjligt att skicka in årsredovisningshandlingarna som PDF-dokument eller i annat jämförbart format. Inte heller är det utredningens sak att ta ställning till om det vore lämpligare att Bolagsverket tillhandahåller den tekniska lösningen i stället för att det är olika externa privata programvaruleverantörer som ska stå för den. Goda argument kan anföras för en sådan lösning men den valda modellen för den digitala ingivningen utgår från tanken att Bolagsverket ska skapa förutsättningarna, medan företag på marknaden ska utveckla funktionaliteten. Denna uppdelning har bedömts ge utrymme för innovation, konkurrenskraft och tillväxt. Det kan här framhållas att varken den nuvarande lagstiftningen eller utredningens förslag förutsätter att det används en viss teknik för den elektroniska överföringen. Utredningens överväganden måste emellertid utgå från att det är det nu använda systemet för ingivning som kommer att tillämpas även i fortsättningen.

Det uppges att för de aktiebolag som tillämpar Bokföringsnämndens regelverk K2 eller K3 finns det sedan en längre tid tillbaka ett fungerande system för digital inlämning av års- och koncernredovisningar och revisionsberättelser. För de allra flesta av dessa aktiebolag har Bolagsverkets inlämningstjänst varit öppen i mer än fyra år och allt fler har under de år som gått använt sig av den frivilligt. Det framstår enligt förslagsställaren som naturligt att det är dessa företag som först ska omfattas av ett kommande obligatorium. Den stora majoriteten av de företag som ska lämna in årsredovisning och revisionsberättelse, uppskattningsvis klart över 95 procent, tillämpar K2 eller K3.

Det uppges att i dag är det möjligt för de allra flesta aktiebolagen att välja om årsredovisningen och, i förekommande fall, revisionsberättelsen ska ges in på papper eller i elektronisk form. Förutsättningar för digital ingivning i praktiken funnits för de mindre aktiebolagen sedan slutet av mars 2018, och andelen företag som använt sig av Bolagsverkets inlämningstjänst har sedan dess ökat stabilt för varje år. Under år 2021 var det cirka 30 procent av årsredovisningarna som gavs in elektroniskt, och trenden är fortsatt att allt fler överger det traditionella sättet med inlämning på papper. Takten i denna övergång är emellertid inte tillräckligt hög för att ett system som fortsatt bygger på frivillighet i närtid kan förväntas leda till en i princip fullständig digital ingivning. Enligt förslagsställaren nås de verkliga vinsterna först med ett obligatorium. Detta inte minst mot bakgrund av att den digitala ingivningen i förlängningen är tänkt att bli ett led i en längre kedja av informationsutbyte. Det är i ett sådant sammanhang inte tillräckligt att endast vissa av företagen rapporterar i ett elektroniskt format, medan andra fortfarande gör det på papper. För att exempelvis göra analyser av finansiell information i större skala behöver det finnas ett representativt underlag. Som också tidigare har nämnts är den digitala ingivningen en viktig del i arbetet med standardiserad företagsrapportering, som har som målsättning att företag inte ska behöva lämna samma information flera gånger till olika myndigheter.

Ett alternativ som anges kunna övervägas är att obligatoriet i en första fas ska omfatta endast bolag som tillämpar K2, dvs. de mindre företagen. Ett stegvist införande av ett obligatorium har förekommit i vissa andra länder och då ansetts vara en framgångsfaktor. För bolag som tillämpar K3 finns det i dagsläget (oktober 2022) ett färre antal leverantörer (fyra stycken) som tillhandahåller relevant programvara, varav bara en kan användas för inlämning av koncernredovisning. De företag som tillämpar K3 har också generellt sett ett större behov av att kunna göra individuella anpassningar av redovisningen, vilket i något mer begränsad utsträckning medges i det digitala formatet. För de så kallade K3-bolagen kan det dessutom förväntas vissa förändrade redovisningsregler, till exempel när det gäller hållbarhetsrapportering. Hur detta kommer att påverka behovet av anpassningar av exempelvis taxonomier är för utredningen svårt att överblicka. Förslagsställaren bedömer att med god framförhållning och ett ikraftträdande som ligger något längre fram bör de nu nämnda förhållandena och förväntade framtida förändringarna i normgivningemellertid inte utgöra ett hinder för att även bolag som tillämpar K3 ska omfattas av obligatoriet redan i det första steget. Även vid en fortsatt frivillig digital inlämning skulle systemet behöva anpassas efter den utveckling som sker i regelverken kring redovisning. För att i större utsträckning uppnå de tidigare framförda fördelarna med det elektroniska formatet får det anses angeläget att obligatoriet omfattar även dessa företag. Som tidigare har nämnts kan ett beslut om obligatorium enligt förslagsställarens uppfattning också bidra till att den fortsatta utvecklingen av systemen inte avstannar. Hänsyn till sådana synpunkter som har kommit fram på olika funktioner i inlämningstjänsten kan tas vid bedömningen av vilken tidpunkt som är lämplig för obligatoriets ikraftträdande. Som tidigare har sagts kan det också finnas fördelar med ett stegvist införande av ett obligatorium för att i mellantiden kunna göra utvärderingar.

Utredningen anser sammantaget att övervägande skäl talar för att elektroniskt ingivande bör göras obligatoriskt för de aktiebolag som redovisar med tillämpning av regelverken K2 eller K3, oberoende av om och när motsvarande skyldighet kan införas även för andra företag. Från obligatoriet bör dock vissa dotterföretag som tillämpar nämnda regelverk undantas.

Det uppges vidare att för de aktiebolag som tillämpar den internationella normgivningen är förhållandena annorlunda jämfört med de som följer Bokföringsnämndens regelverk K2 eller K3, eftersom de ännu inte kan använda sig av den digitala inlämningstjänsten. Bolagsverket har emellertid – i samarbete med flera andra myndigheter och organisationer – påbörjat ett arbete som syftar till att ge möjlighet för även dessa företag att lämna in sina redovisningshandlingar elektroniskt. Som målsättning har uttalats att Bolagsverket från och med räkenskapsåret 2022 ska kunna erbjuda digital ingivning för de börsnoterade bolag som ska upprätta sina års- och koncernredovisningar i Esef²-formatet. Sedan måste också programvaruleverantörerna göra anpassningar i sina system. Det är mot denna bakgrund rimligt att förvänta sig att inlämningstjänsten kommer att kunna öppnas för de nu berörda bolagen inom en inte alltför avlägsen framtid. Det framstår också som mer eller mindre självklart att även dessa företag på sikt ska omfattas av ett obligatorium. Det kan därför övervägas om det inte redan nu bör föreslås en bestämd tidpunkt för detta. Ett i förväg fastslaget datum kan ha vissa fördelar, till exempel skulle det kunna säkerställa och snabba på processen för utvecklingen av inlämningstjänsten samt skapa en större tydlighet om vad som framöver kommer att gälla, så att anpassningar kan påbörjas. I nuläget framstår det emellertid som för tidigt att avgöra vilken tidpunkt som är realistisk för ett införande av ett obligatorium, när ett inte obetydligt eller helt okomplicerat arbete återstår med att få de reella förutsättningarna på plats och prövade. De nu berörda aktiebolagen bör därför inledningsvis inte omfattas av en skyldighet att överföra handlingarna elektroniskt till Bolagsverket. Detta är också i linje med vad som har förordats från bland annat Bolagsverkets sida. Det kan tilläggas att det får bedömas som sannolikt att en stor del av de bolag som nu diskuteras frivilligt kommer att använda sig av den digitala inlämningstjänsten när den väl har öppnat och systemet visat sig fungera. Detta antagande grundar sig bland annat på att de noterade företagen redan tillämpar ett elektroniskt förfarande vid upprättandet av sina års- och koncernredovisningar och revisionsberättelser i Esef-formatet och vid ingivningen till Finansinspektionen.

Fortsättningsvis uppges det att för att digital ingivning ska kunna ske måste givetvis också funktionaliteten vara tillförlitlig. Frågan har väckts om något slags backup-lösning borde tillhandahållas. Det bör vara Bolagsverket som har att se till att systemet för inlämning fungerar på ett säkert sätt. Det ligger inte i utredningens uppdrag att föreslå ändringar i den tekniska modell som har valts för processen. Om Bolagsverket skulle ha anledning att betvivla driftssäkerheten måste det ankomma på myndigheten att se till att det tas fram en reservlösning.

Det uppges att för de företag som inte själva har eller vill skaffa den utrustning som behövs, finns det också möjlighet att anlita en extern bokföringstjänst för att få hjälp, låt vara att detta är förenat med vissa kostnader.

---

² European Single Electronic Format (ESEF) är ett nytt enhetligt rapporteringsformat för emittenter (utgivare av obligationer, aktier eller andra värdepapper) som har värdepapper noterade på en reglerad marknad inom EU.

Det finns ett särskilt yttrande och de skribenter som står bakom detta anser att för att ett system med obligatorisk ingivning ska kunna genomföras bör Bolagsverket få i uppdrag att ta fram ett eget alternativt system för digital ingivning som kan användas av de företag som inte kan eller vill använda någon marknadsaktörs lösning där ansvarsfrågan är oklar. Genom en sådan lösning klargörs även Bolagsverkets huvudansvar för den digitala ingivningen. Författarna till det särskilda yttrandet anser även att det saknas en diskussion i utredningen om hur bolaget ska kunna justera felaktig information.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av en alternativ lösning som är att stegvis införa obligatoriet för de minsta bolagen som tillämpar K2, för att sedan öka med K3 och på sikt, ej klarlagt när ännu, även de börsnoterade aktiebolagen. Regelrådet finner positivt att förslagsställaren redovisar det särskilda yttrandet i remissen. Det framgår att regeringen tydligt uttalat att det långsiktiga målet är att digital ingivning ska vara obligatorisk. Regelrådet för sin del finner att det hade kunnat finnas fördelar för en allsidig analys om utredningens uppdrag inte hade formulerats fullt så snävt. Regelrådet konstaterar att det går att sluta sig till att om förslagsställaren förslag inte genomförs (och ingen annan åtgärd heller vidtas) så består den aktuella situationen med möjlighet att inge årsredovisning digitalt eller i pappersform.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen uppges att förslaget är ett nationellt initiativ som bedöms vara förenligt med EU-rätten. Av bland annat digitaliseringsdirektivet framgår att medlemsstaterna ges rätt att kräva att vissa eller alla bolag ger in bland annat redovisningshandlingar elektroniskt (artikel 13j och artikel 14f).

Det uppges i remissen att föreningen Svenskt Näringsliv låtit konsultföretaget Trinovo Consulting under 2022 utföra en kartläggning av erfarenheter som vunnits under den tid som digital ingivning varit möjlig. Det framgick att det sannolikt finns mycket att vinna på att invänta kommande EU reglering kring elektroniskt upprättande av årsredovisningar, innan ett nationellt krav på digital inlämning införs.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår i remissen att Sverige följer EU direktiven och det sker en digitaliseringsprocess på EU-nivå som syftar till att göra det möjligt att bilda samt registrera bolag och händelser i bolag online och över landsgränserna inom EU. Regelrådet instämmer med Trinovo Consultings kartläggning att det sannolikt finns stora vinster med att invänta EU:s reglering kring digitala årsredovisningar, innan det nationella obligatoriet införs.

Regelrådet finner redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det uppges i förslaget att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026 och börja tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2025.

Det uppges att vid bedömningen av vid vilken tidpunkt som förslaget bör träda i kraft är det flera aspekter som ska vägas in. Från bland annat Bolagsverkets sida har det förespråkats att ett obligatorium införs så snart som möjligt. De förväntade fördelarna med det digitala formatet kan då uppnås tidigare. Från andra håll har det däremot uttryckts önskemål om ett ikraftträdande som ligger en bit fram i tiden. Som skäl för detta har det framförts bland annat att ett krav på att använda det tekniska förfarande som förutsätts innebär en betydande förändring för många företag samt att det behövs gott om tid såväl för anpassningar för användarna som för utveckling och kvalitetsförbättringar av programvarorna.

Det uppges att inom ramen för Bolagsverkets uppdrag att ta fram den digitala tjänsten utförde konsultföretaget Ernst & Young AB en utredning bland annat av hur införandet av ett obligatorium kan underlättas. En av dessa synpunkter uppges vara att ett framtida obligatorium förutsätter omfattande informationsinsatser och att dessa behöver inledas i god tid så att det ges möjlighet till förberedelser. Det framfördes att det behövdes generell kommunikation, men sannolikt även riktad och behovsanpassad information samt en robust stödfunktion så att företagen känner en trygghet kring processen. Behovet och omfattningen av ett sådant stöd ansågs vara beroende av tidpunkten för obligatoriets införande. Flera av de som intervjuades i studien bedömde att det borde passera minst ett kalenderår från det att ett beslut om obligatorium fattas och till dess att det ska börja gälla. Det framstår också som fördelaktigt om fler företag successivt vänjer sig vid det nya sättet för inrapportering, innan det blir ett krav.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår vilka överväganden som förslagsställaren har gjort när det gäller tidpunkten för ikraftträdande. Beskrivningen är tillräcklig. Det finns också en bedömning av informationsinsatser.

Regelrådet finner beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det uppges i konsekvensutredningen att de aktiebolag som upprättar sin årsredovisning med tillämpning av Bokföringsnämndens regelverk K2 eller K3 berörs av förslaget, bortsett från vissa dotterföretag. Det är det stora flertalet aktiebolag, enligt uppskattning mer än 95 procent. De som följer den internationella normgivningen (K4) undantas, dvs. främst de noterade bolagen. Inte heller s.k. finansiella aktiebolag eller försäkringsföretag omfattas av förslaget. Enligt SCB:s företagsregister fanns det i oktober 2022 drygt 700 000 aktiebolag som inte var noterade. Av dessa är cirka 580 000 aktiva. Ett aktiebolag räknas som aktivt om det är momsregistrerat, arbetsgivarregistrerat eller har F-skattsedel hos Skatteverket. Även aktiebolag som inte är aktiva ska emellertid ge in sin årsredovisning till Bolagsverket.

Vidare uppges att aktiebolagen verkar inom i stort sett samtliga branscher. Förslaget berör därför inte endast bolag inom vissa näringsgrenar utan påverkar alla på samma sätt.

Det uppges vidare att de flesta aktiebolagen är små företag. Av samtliga bolag är det drygt 400 000 som inte har några anställda. Nästan 200 000 har mellan 1 och 4 anställda, och cirka 40 000 har mellan 5 och 9 anställda. Omkring 50 000 bolag har 10 eller fler anställda. Av aktiebolagen är det ungefär 460 000 som har en omsättning på mindre än 1 miljon kronor, cirka 145 000 en omsättning på 1–5 miljoner kronor och cirka 105 000 en högre omsättning än 5 miljoner kronor.

Slutligen uppges att av de aktiebolag som berörs av förslaget om obligatorisk digital ingivning är det i själva verket enligt preliminära siffror cirka 40 procent som redan frivilligt använder sig av detta sätt för inrapportering av sina redovisningshandlingar. Detta har betydelse för vilka konsekvenser som utredningens förslag får i praktiken.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet finner att förslagsställarens tydligt redovisat berörda företag utifrån antal storlek och bransch.

Regelrådet finner beskrivningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Det uppges i konsekvensutredningen att Tillväxtverket 2018 gjort en utredning *Beräkning av effekter för företag av digital ingivning av årsredovisning* där det bedömdes att det i den analoga processen tar en minut att signera fastställelseintyget och sex minuter att skicka in handlingarna (inklusive momenten att kopiera, arkivera och inrapportera), dvs. totalt sju minuter. I den digitala processen uppskattades tidsåtgången för att logga in och signera fastställelseintyget till totalt två minuter. Det uppges att förslagsställaren inte finner skäl att nu göra någon annan bedömning i de berörda hänseendena.

Vidare uppges att sammantaget kan tidsåtgången för ingivningen alltså antas minska med fem minuter genom det digitala förfarandet. Hur stor besparingen därmed blir i ekonomiska termer på företagens administrativa kostnader beror på löneläget för den person som utför de olika momenten. Det är aktiebolagets verkställande direktör eller en styrelseledamot som ska underteckna fastställelseintyget, medan det i den analoga proceduren kan vara exempelvis en ekonomiassistent eller annan som utför kopiering, arkivering och insändande av handlingarna. Enligt SCB är den genomsnittliga månadslönen för en verkställande direktör 76 700 kronor och för en ekonomiassistent 31 400 kronor. Lönen för den som ska skriva under fastställelseintyget i de många mindre aktiebolagen kan dock antas ligga lägre än den genomsnittliga lönen för yrkeskategorin verkställande direktörer. Hur som helst blir besparingen för de enskilda företagen begränsad eftersom det handlar om en liten årlig tidsvinst. Med en population på 700 000 aktiebolag blir det sammantaget en besparing på 15,5 miljoner kronor i anledning av den minskade tidsåtgången. Som tidigare har sagts är det redan i dag ungefär 40 procent av årsredovisningarna som överförs elektroniskt.

Slutligen uppges att här kan det tilläggas att det i den analoga processen är cirka 8 procent av företagen som måste skicka in handlingarna ytterligare en gång efter att ha fått ett föreläggande om komplettering från Bolagsverket, medan motsvarande siffra i det digitala förfarandet är cirka 5 procent. Besparingen för hela populationen som omfattas av förslaget skulle då bli ytterligare närmare 0,5 miljoner kronor.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet finner att förslagsställaren tydligt redovisat tidsåtgång och beräknat kostnader utifrån denna. Såvitt Regelrådet kan förstå borde tidsåtgången kunna vara någorlunda realistisk.

Regelrådet finner beskrivningen av påverkan på berörda företags administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen uppges att ett genomförande av förslaget kommer kräva att aktiebolagen – eller deras ombud – använder sig av en programvara som stödjer digital inlämning och som är godkänd av Bolagsverket. De företag som i dag har ett pappersbaserat arbetssätt kommer att behöva ställa om sina rutiner. Kostnaden för att skaffa en sådan programvara som behövs varierar något beroende på vilken leverantör som väljs. De flesta som erbjuder digital inlämning har det som en del av något av sina bokförings- eller årsredovisningsprogram. Den årliga kostnaden för att använda någon av de godkända programvarorna kan i genomsnitt uppskattas till knappt 2 000 kronor utifrån tillgängliga prisuppgifter. Men kostnaden kan vara både lägre och högre, beroende på vad som ingår i tjänsten. I utbudet finns det flera programvaror som kostar mindre än 1 000 kronor.

Det uppges att i realiteten är det emellertid en stor andel av företagen som inte kommer att belastas med en ny sådan kostnad genom förslaget. Förutom att närmare 40 procent av årsredovisningarna redan i dag kommer in digitalt, kan det uppskattas att en stor andel av aktiebolagen använder någon form av digitalt verktyg för sin bokföring och årsredovisning. Det har i tidigare undersökningar konstaterats att programvaror med möjlighet till digital inlämning inte skiljer sig i pris från programvaror utan den möjligheten. För de aktiebolag som redan i dag använder sig av något årsredovisningsprogram kan kostnaden för programvara därför inte antas öka, om de skulle behöva byta leverantör. Ett byte av leverantör kan dock i sig kräva visst arbete. Med ett obligatorium kan det emellertid förväntas att fler programvaruleverantörer på marknaden kommer att erbjuda digital inlämning och därmed också att färre användare kommer att behöva byta programvara. Vidare uppges det att en majoritet av aktiebolagen anlitar extern hjälp med sin bokföring och årsredovisning i stället. Många av medhjälparna, exempelvis auktoriserade redovisningskonsulter, använder sedan tidigare programvara som ger möjlighet att lämna in årsredovisningshandlingar digitalt. Enligt en enkät som organisationen Srf konsulterna³ genomfört bland sina medlemmar svarade över 90 procent att de hade tillgång till sådan programvara som är godkänd för digital ingivning. Av dessa var det knappt 68 procent som lämnade in mer än hälften av årsredovisningarna digitalt. Resultatet av enkäten tyder alltså på att många redan i dag har de tekniska förutsättningarna för att ge in digitalt, men att inte lika många har börjat använda sig av möjligheten.

Det uppges fortsättningsvis att de aktiebolag som i praktiken kommer att få en högre kostnad för att skaffa nödvändig utrustning bedöms därför endast vara de som varken redan använder något av dataprogrammen på marknaden eller anlitar extern hjälp med redovisningen. Hur många aktiebolag det rör sig om har utredningen inte kunnat få fram någon uppgift om. Det framstår dock som klart att det rör sig om en liten andel av den totala populationen aktiebolag.

Slutligen uppges att en besparing som företagen gör till följd av det digitala förfarandet är kostnaden för papper, kuvert och porto. I dagens prisläge kan den beräknas till sammanlagt cirka 16 kronor för det enskilda företaget. För en samlad population på 700 000 aktiebolag blir det drygt 11 miljoner kronor.

---

³ Srf konsulterna är branschorganisationen för verksamma konsulter inom redovisning, lön och rådgivning

I det särskilda yttrande uppger skribenterna att ett införande av ett obligatorium enligt nu gällande ordning medför att alla aktiebolag tvingas vända sig till någon av de marknadsaktörer som Bolagsverket har träffat avtal med för att köpa systemstöd för digital ingivning. Detta innebär inte oväsentliga merkostnader för företagen och påverkar även systemleverantörernas konkurrenssituation. En ytterligare konsekvens är att ansvaret för ingivningen blir oklart genom att ansvaret för inrapportering och mottagande fördelas på två olika parter.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagsställaren uppger tydligt att omställning till digital redovisning kan innebära initiala investeringar i programvara samt att det rör sig om en liten andel av den totala populationen aktiebolag som bedöms inte ha nödvändig utrustning. Förslagsställaren påvisar minskade kostnader. Experterna ger en motsatt bild av merkostnader för företagen och poängterar att ansvarsfrågan är otydlig. För mer transparens hade Regelrådet funnit önskvärt förslagsställaren också kommenterade det som föreslås i det särskilda yttrandet och klargjorde sin syn på detta.

Regelrådet finner redovisning av företagens andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det uppges i konsekvensutredningen att eftersom kravet på elektronisk överföring förutsätter viss grundläggande IT-kunskap och att en särskild programvara används går det inte att bortse från att det föreslagna obligatoriet i någon mån kan ha en inledande negativ inverkan på möjligheterna att starta och driva aktiebolag. Detta gäller emellertid i huvudsak endast för de företagare som inte redan använder sig av digitala verktyg eller har extern hjälp med redovisningen. Samhällsutvecklingen i övrigt går i en riktning av alltmer omfattande digitalisering. Utredningens förslag ligger i linje med den. De kostnader som uppkommer för företagen kan i vart fall delvis balanseras av de fördelar som användningen av dataprogram medför. För att ge tid till anpassningar till det nya ingivningssättet föreslår utredningen att obligatoriet ska börja gälla först år 2026 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2025.

Slutligen uppges att förslaget inte kan anses påverka förutsättningarna för att starta och driva aktiebolag i jämförelse med andra företagsformer. Med dagens regelverk är exempelvis ekonomiska föreningar, handelsbolag (utan en eller flera juridiska personer som delägare) och enskilda näringsidkare som huvudregel inte skyldiga att ge in någon årsredovisning till Bolagsverket.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet konstaterar att möjlig påverkan på internationell konkurrens ej redovisats, för det fall att de svenska kraven skulle vara mer betungande än de som konkurrenter i andra länder behöver uppfylla.

Regelrådet finner redovisning av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen uppges att obligatorisk digital inlämning kan riskera att leda till att de valmöjligheter som företagen har i dag inom ramen för god redovisningssed minskar i viss mån. I det elektroniska formatet kan utrymmet för företagen att anpassa redovisningen efter de egna förutsättningarna vara mer begränsat. Framför allt berör dock detta de större

bolagen. För att hantera detta kan systemen behöva utformas och utvecklas på ett sådant sätt att företagsspecifika anpassningar är möjliga. Vidare uppges att, som tidigare redovisats, görs bedömningen att Bolagsverkets handläggningstider för årsredovisningar kommer att förkortas om förslaget genomförs och att SCB:s direktinsamling av data från företagen kommer att minska när fler uppgifter lämnas digitalt. Detta är följder som inte endast gynnar den offentliga sektorn, utan också de enskilda aktiebolagen och det samlade företagskollektivet i stort.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet finner redovisning av påverkan på företagen i andra avseenden tydlig och konstaterar de större bolagen är de med störst företagsspecifika anpassningsbehov.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det uppges i konsekvensutredningen att den kostnad som uppstår till följd av behovet att skaffa nödvändig utrustning eller anlita extern hjälp för den digitala inlämningen påverkar främst de företag som inte i dag använder sig av någon programvara eller får hjälp med årsredovisningen och som har knappa ekonomiska resurser. Så kan antas vara fallet för främst små företag. I ett längre perspektiv är emellertid bedömningen att den elektroniska inrapporteringen ska underlätta för bolagen. För att uppnå det långsiktiga målet med minskat uppgiftslämnande och effektivare informationshantering är det inte ett alternativ att undanta små företag från obligatoriet.

Vidare uppges att små bolag kan i större utsträckning antas tillhöra den kategorin som behöver förändra sina rutiner, om de inte i dag använder sig av digitala hjälpmedel. Särskilda hänsyn till dessa företagare tas genom den föreslagna tidpunkten för ikraftträdande, som har lagts något år fram. En längre tid för anpassning kan underlätta övergången till den nya proceduren.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet anser att förslagsställaren tagit viss hänsyn till de minsta företagen i utredningen bland annat genom att lägga tidpunkten för ikraftträdande mer än ett år fram i tiden så de har möjlighet att anpassa sig till obligatoriet. Det har tidigare uppgetts att de aktiebolag som får en högre kostnad för att skaffa nödvändig utrustning bedöms vara de som varken använder något av dataprogrammen på marknaden (Uppskattat till genomsnittlig kostnad på 2000 kronor och det uppges finnas flera programvaror som kostar mindre än 1 000 kronor) eller anlitar extern hjälp med redovisningen. Hur många aktiebolag det rör sig om har utredningen inte kunnat få fram någon uppgift om. Det framstår dock som klart att det rör sig om en liten andel av den totala populationen aktiebolag. Regelrådet hade funnit önskvärt med en tydligare beskrivning av vilka försök som har gjorts till att förstå hur många små företag kan tänkas beröras utav kostnader. Tvingande regelkrav som innebär kostnader som företagen själva inte nödvändigtvis upplever som en förenkling utan snarare som irriterande tillkommande kostnader. Exempelvis om företag upplever fungerande hantering via manuell pappershantering som men som genom förslaget tvingas till omställning genom att köpa in licenser, eller anlita ombud för en upplevd inarbetad enkel manuell hantering eller om det kan finnas behov av att köpa in ny dator för att kunna hantera nödvändiga program som licensiering avser. Trots att det rör sig om en liten del av den totala populationen aktiebolag,

skulle det potentiellt kunna innebära relativt stora kostnader för de minsta aktiebolagen då alternativet med pappersformat utgår.

Regelrådet finner att redovisning av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är bristfällig

Sammantagen bedömning

Utöver bristfällig redovisning av konkurrensförhållanden och särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning bedöms resterande delasppekter godtagbart redovisade. Transparensen i redogörelsen hade ökat om förslagsställaren redovisat ansvarsfrågan och möjlighet att justering av felaktiga uppgifter.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 3 maj 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Lennart Renbjer och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Josefina Brzezinska.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Josefina Brzezinska
Föredragande